

Effekter för hushållens ekonomi i statens budget 2026

Effekter för hushållens ekonomi i statens budget 2026

Producent:

SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för social statistik och analys
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar:

Mattias Bågling
010-479 45 27
mattias.bagling@scb.se

Nina Grönborg
010-479 68 41
nina.gronborg@scb.se

Karin Olin
010-479 70 44
karin.olin@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Effekter för hushållens ekonomi i statens budget 2026
Fördelningsanalytiskt system för inkomster och transfereringar 2025:1

URN:NBN:SE:SCB-2025-HE36BR2501_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Inledning	3
Bättre ekonomi för flertalet 2026	3
Typfamiljer.....	4
Störst förbättring för ensamstående föräldrar med låg lön	4
Samma ökning från 40 000 kronor i månaden	6
Män gynnas mest av budgetförslagen	8
Budgetens påverkan på olika inkomstgrupper.....	9
Kort om statistiken	11
Definitioner och förklaringar.....	11

Inledning

I den här rapporten beskrivs hur olika familjer och individer kommer att påverkas ekonomiskt av de reformer som regeringen föreslagit i Budgetproposition för 2026 (Prop. 2025/26:1). SCB har tidigare tagit fram den här typen av rapporter och har för avsikt att göra det årligen.

I rapporten analyseras hur olika familjetyper i inkomstskikten låg-, medel- och höginkomsttagare påverkas av budgetförslagen för 2026. Inkomstgränser för låg-, medel- och höginkomsttagare 2026 har satts till en heltids månadslön på cirka 29 000, 40 000 och 64 500 kronor. Gränserna motsvarar 10:e, 50:e och 90:e percentilen av månadslön framskriven till 2026 års nivå.

Utöver indelningen avseende låg-, medel- och höginkomsttagare redovisas även budgetreformernas effekter på den disponibla inkomsten för män och kvinnor samt olika inkomstgrupper efter inkomstdeciler.

Disponibel inkomst ger möjligheter till konsumtion eller sparande för hushållen och är det mått som vanligtvis används vid analys av inkomstskillnader i samhället.

De redovisade resultaten baseras på simuleringar gjorda i FASIT, FördelningsAnalytiskt Statistiksystem för Inkomster och Transfereringar. Endast reformer som kan beräknas i modellen beskrivs i rapporten. Dessa beräkningar kan skilja sig från resultat redovisade i budgetpropositionen då olika framskrivningar, prognoser och antaganden kan förekomma.

Bättre ekonomi för flertalet 2026

Av de totala reformerna på 80 miljarder som aviserats i budgeten för 2026 går det i FASIT att härleda 41,2 miljarder till en ökad köpkraft för hushållen fördelat på 21,7 miljarder på ökad disponibel inkomst och 19,5 miljarder på lägre indirekta skatter så som sänkt moms på livsmedel och lägre energiskatt på el samt lägre tandvårdsavgifter.

För pensionärerna gör det höjda grundavdraget att skatten minskar med knappt 4 miljarder kronor. Ett utökat jobbskatteavdrag samt en förhöjd skattereduktion för personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning minskar hushållens skatter med ytterligare 17,7 miljarder kronor. Hushållens totala inkomstskatter påverkas också av minskad skatt i form av lägre public serviceavgift samt en höjd beloppsgräns för avdrag för arbetsresor. Den sammanlagda minskningen av hushållens inkomstskatter beräknas uppgå till 21,2 miljarder kronor 2026. Transfereringar till hushåll beräknas öka med knappt 0,5 miljarder kronor till följd av ett höjt bostadsbidrag för barnfamiljer. Detta ger en sammanlagd ökning av hushållens disponibla inkomster på 21,7 miljarder kronor.

En ny tandvårdsreform riktad till personer 67 år eller äldre planeras att införas vilket innebär att tandvårdsavgifterna beräknas minska med 2,6 miljarder kronor

för hushållen totalt. Lägre skatter på el och en sänkning av moms på livsmedel beräknas minska hushållens utgifter med knappt 16,9 miljarder under året.

För cirka fem procent av befolkningen påverkas inte den disponibla inkomsten av de föreslagna reformerna, exempelvis påverkas inte studenter och arbetslösa av de sänkta inkomstskatterna. Barnfamiljer i dessa grupper kan dock tillgodogöra sig högre bostadsbidrag.

Tabell 1. Effekter på hushållens ekonomi 2026

Budgetförslag	Värde mnkr
Stärkt jobbskatteavdrag	17 202
Sänkt moms på livsmedel	13 339
Förhöjt grundavdrag på pensionsinkomster	3 975
Sänkt elskatt (inkl. lägre moms på elskatten)	3 547
Förstärkt högkostnadsskydd inom tandvård för äldre	2 647
Sänkt public service-avgift	702
Höjt bostadsbidrag för barnfamiljer (inkl. lägre ekonomiskt bistånd)	485
Stärkt skattereduktion för personer med sjuk- och aktivitetsersättning	460
Höjd beloppsgräns vid avdrag för resor till och från arbetet	-1 149

Källa: SCB, FASIT, STAR

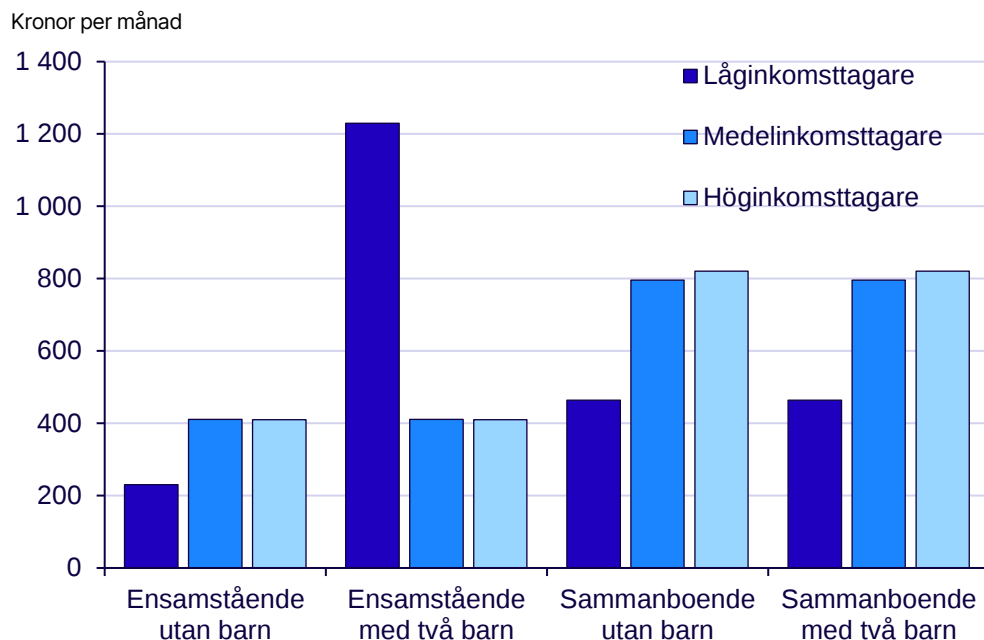
Typfamiljer

I kommande avsnitt analyseras budgetens reformer med hjälp av typfamiljer. Analysen tar hänsyn till alla budgetförslag ovan som påverkar den disponibla inkomsten, dock antas att familjen inte har rätt till avdrag för resor till och från arbetet. Sänkt moms på livsmedel, sänkt elskatt samt förstärkt högkostnadsskydd för tandvård påverkar inte den disponibla inkomsten och är därmed inte med i analysen.

Störst förbättring för ensamstående föräldrar med låg lön

I diagrammet nedan visas förändringen av den disponibla inkomsten per månad till följd av budgetförändringar för olika familjetyper. Alla familjer får en högre disponibel inkomst. Störst ökning får ensamstående låginkomsttagare med barn, vilket beror på det höjda bostadsbidraget. I övriga familjetyper får låginkomsttagare en mindre ökning än medel- och höginkomsttagarna, eftersom förstärkningen av jobbskatteavdraget gynnar dessa grupper i större utsträckning än låginkomsttagarna.

Diagram 1. Förändring av disponibel inkomst i kronor per månad till följd av budgetreformer 2026

Källa: SCB, FASIT, Typfall

I tabellen nedan visas, förutom förändringen i kronor till följd av budgetreformer, även den faktiska disponibla inkomsten före och efter budgetreformer för de olika familjetyperna samt den procentuella förändringen. Förändringen i procent är lägst för höginkomsttagare oavsett familjetyp. Ensamstående med barn, som har rätt till bostadsbidrag, får både i kronor samt i procent det största tillskottet, den disponibla inkomsten ökar med fyra procent. För övriga familjetyper är det medelinkomsttagaren som procentuellt sett erhåller mest, med en ökning på drygt en procent. För höginkomsttagare är ökningen strax under en procent.

Tabell 2. Förändring av disponibel inkomst i kronor per månad och procent till följd av budgetreformer 2026

Familjetyp	Disponibel inkomst före budgetreformer	Disponibel inkomst efter budgetreformer	Skillnad i kronor	Skillnad i procent
Ensamstående utan barn				
Låginkomsttagare	23 372	23 602	230	1,0
Medelinkomsttagare	31 296	31 708	411	1,3
Höginkomsttagare	45 973	46 383	410	0,9
Ensamstående med barn				
Låginkomsttagare	30 418	31 648	1 230	4,0
Medelinkomsttagare	37 442	37 854	411	1,1
Höginkomsttagare	52 119	52 529	410	0,8
Sammanboende utan barn				
Låginkomsttagare	46 903	47 368	464	1,0
Medelinkomsttagare	62 565	63 362	796	1,3
Höginkomsttagare	91 795	92 616	821	0,9
Sammanboende med barn				
Låginkomsttagare	49 553	50 018	464	0,9
Medelinkomsttagare	65 215	66 012	796	1,2
Höginkomsttagare	94 442	95 266	821	0,9

Källa: SCB, FASIT, Typfall

Samma ökning från 40 000 kronor i månaden

Diagrammet nedan illustrerar hur budgetförändringarna kommer att påverka hushåll med olika inkomstnivåer. Analysen i detta avsnitt fokuserar enbart på ensamstående hushåll. Diagrammet visar förändringen av den disponibla inkomsten för fyra olika hushållstyper: ensamstående löntagare utan barn, ensamstående löntagare med två barn, ensamstående med sjuk- eller aktivitetsersättning samt ensamstående pensionär.

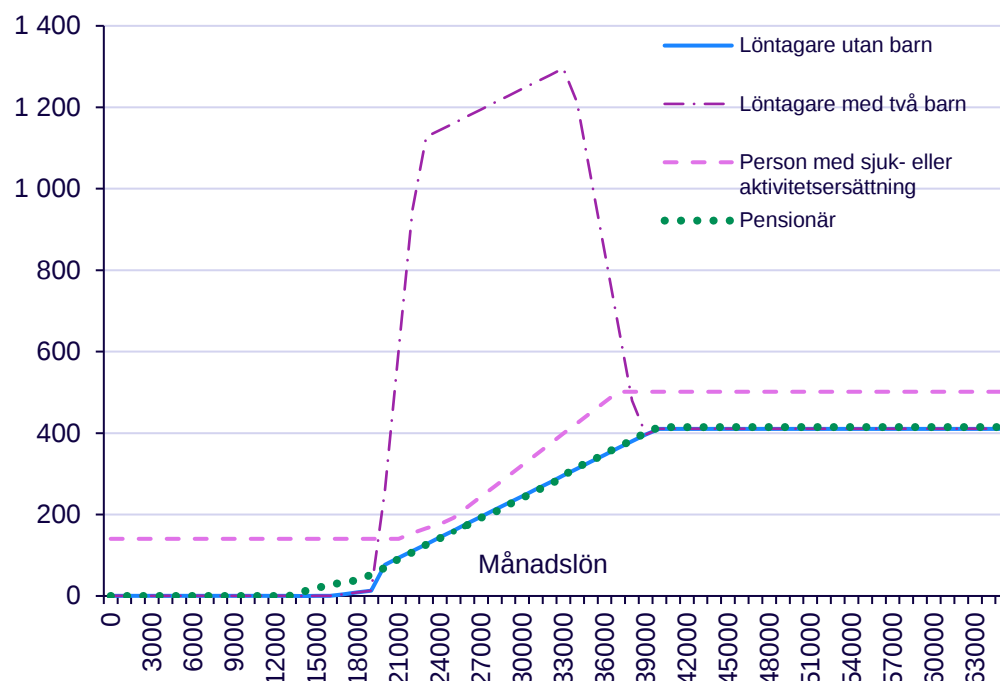
En löntagare utan barn och en pensionär följer ungefär samma mönster, den gröna och den blå linjen är i stort sett identisk. Vid lägre inkomster påverkas inte den disponibla inkomsten alls, vilket även är fallet för en löntagare med barn.

För pensionärer föreslås en förstärkning av det förhöjda grundavdraget, vilket påverkar skatten. Skatten minskar gradvis från en inkomstpension på 14 000 kronor i månaden upp till en inkomstpension på 40 000 kronor i månaden. Efter 40 000 kronor i månaden är effekten densamma, den disponibla inkomsten ökar med drygt 400 kronor i månaden.

Diagram 2. Förändring av disponibel inkomst i kronor per månad till följd av budgetreformer 2026

Ensamstående i olika livssituationer

Kronor per månad

Källa: SCB, FASIT, Typfall. Med månadslön avses antagandeinkomst för en person med sjuk- eller aktivitetsersättning och inkomstpension för en pensionär.

En löntagare utan barn får också en sänkt skatt, vilket beror på att jobbskatteavdraget ökar gradvis från 16 000 kronor i månaden till 40 000 kronor i månaden. I de lägre inkomstnivåerna motverkas dock minskningen i skatt av ett avtrappat ekonomiskt bistånd.

En löntagare med barn får samma skattesänkning som en löntagare utan barn, men löntagaren med barn har rätt till bostadsbidrag upp till en inkomst på 38 000 kronor i månaden. Ökningen av bostadsbidraget är 1 000 kronor i månaden upp till 33 000 kronor i månaden där ökningen trappas av. Att diagrammet inte visar en ökning av den disponibla inkomsten i de lägre inkomstklasserna beror på att dessa familjer har rätt till ekonomiskt bistånd och reglerna för ekonomiskt bistånd är konstruerat på så sätt att det trappas ned med samma belopp som bostadsbidragets höjning.

Personer med sjuk- eller aktivitetsersättning får också högre disponibel inkomst till följd av de föreslagna budgetreformerna. I detta fall är det en förstärkt skattereduktion för sjuk- eller aktivitetsersättning som ger minskad skatt. Här påverkas även de lägre inkomstklasserna. En person med låg sjuk- eller aktivitetsersättning har rätt till bostadstillägg, vilket till skillnad mot ekonomiskt

bistånd inte påverkas av en skattesänkning. I de lägre inkomstklasserna får en person med sjuk- eller aktivitetsersättning en ökning av den disponibla inkomsten på 140 kronor per månad och i de högre inkomstklasserna är ökningen drygt 500 kronor per månad.

Även förändringen av public serviceavgiften sänker skatten för alla familjer marginellt.

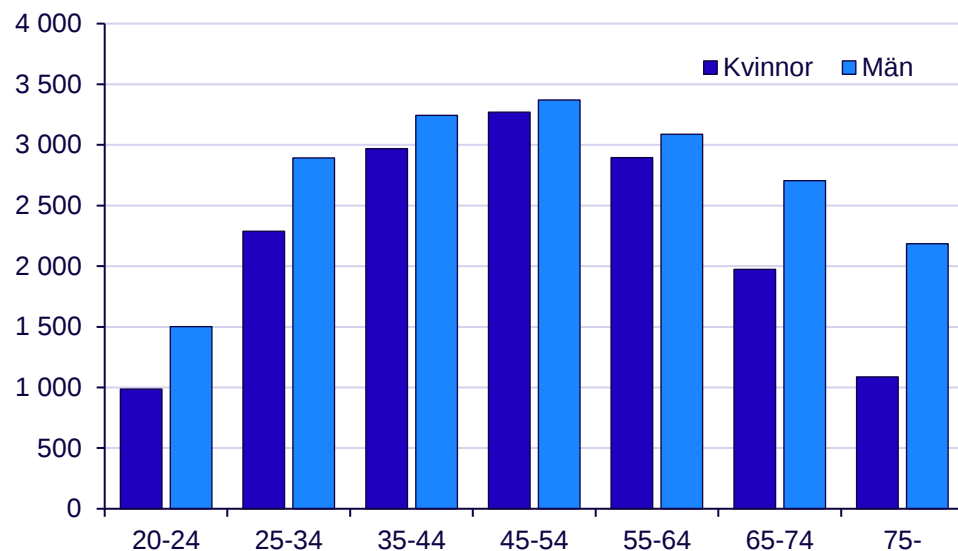
Män gynnas mest av budgetförslagen

I detta avsnitt studeras kvinnors och mäns genomsnittliga individuella disponibla årsinkomst. Siffrorna är framskrivna till 2026 års nivå.

Både kvinnor och män får ökad disponibel inkomst i budgeten för 2026. Förändringen av jobbskatteavdraget påverkar personer i arbete och det förstärkta grundavdraget ökar inkomsten för pensionärer. Män gynnas mest av förslagen då de i genomsnitt har högre förvärvsinkomst än kvinnor och därmed får störst förändring räknat i kronor. Detta gäller samtliga åldersgrupper. I åldern 20–24 är det fler kvinnor än män som studerar, och eftersom studerande inte får ta del av jobbskatteavdraget är ökningen låg för kvinnor i den åldersgruppen. Den åldersgrupp som får ut mest av budgeten är 45–54 åringar, vilket gäller både för kvinnor och män.

Diagram 3. Förändring av den individuella disponibla inkomsten i kronor för kvinnor och män till följd av budgetreformer 2026 efter ålder

Kronor årsbelopp

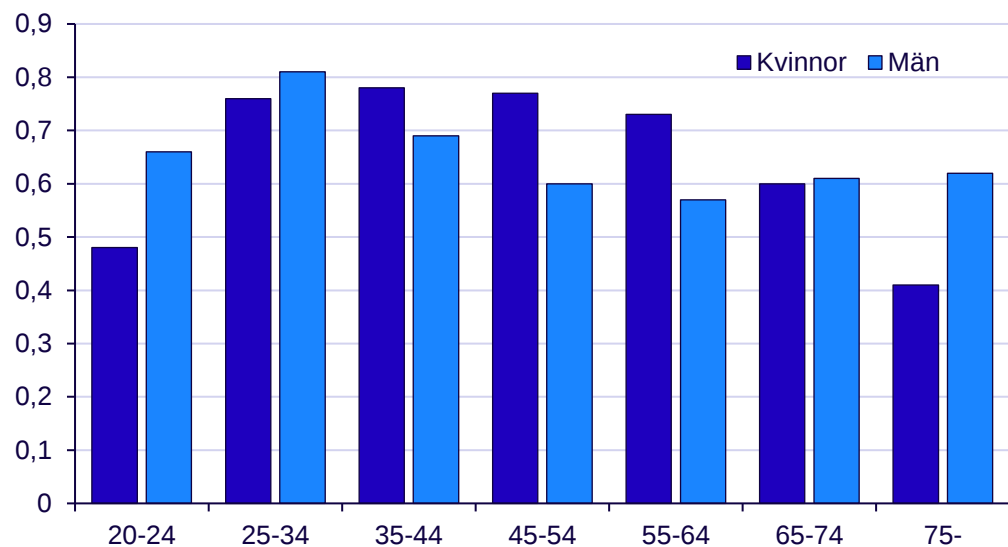

Källa: SCB, FASIT, STAR

En jämförelse av den procentuella förändringen av inkomsten före och efter budgetförslagen visar att kvinnor får en större procentuell ökning än män i åldern 35–64 år. Detta beror på att inkomsten för kvinnor är lägre än för män vilket ger en högre procentuell ökning även om kronalet är lägre. Ökningen totalt är i genomsnitt 0,68 procent för kvinnor och 0,64 procent för män. För kvinnor ökar inkomsten i genomsnitt med 1 820 kronor per år till 270 550 kronor med den nya budgeten. För män gäller en ökning med 2 200 kronor per år till 344 780 kronor.

Diagram 4. Förändring av den individuella disponibla inkomsten i procent för kvinnor och män till följd av budgetreformer 2026 efter ålder

Procent

Källa: SCB, FASIT, STAR

Budgetens påverkan på olika inkomstgrupper

Det inkomstbegrepp som är vanligast att analysera i inkomstfördelningsanalyser är disponibel inkomst per konsumtionsenhet, eller ekonomisk standard som det oftast benämns i SCB:s statistik. Det är ett inkomstbegrepp som redovisas på individnivå, men där alla inkomster i individens hushåll summeras och justeras utifrån hushållets sammansättning av vuxna och barn.

I nedanstående diagram visas hur olika inkomstgrupper påverkas av budgetförslagen. De 10 procent med lägst inkomst finns i decil 1 och de 10 procent med högst inkomst finns i decil 10.

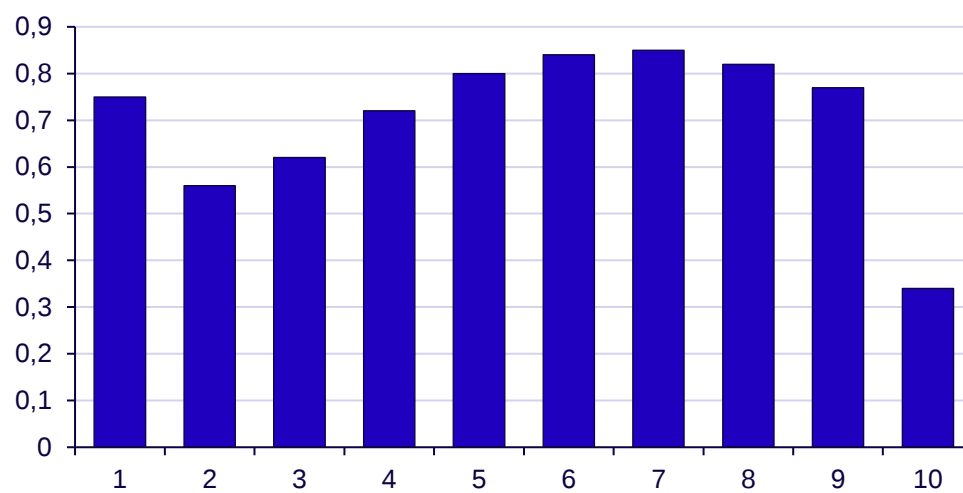
Jobbskatteavdraget och sänkt grundavdrag för pensionärer påverkar alla med en förvärvsinkomst från 16 000 kronor i månaden och uppåt. Avdragen ökar upp till decil 8 för att sedan vara lika stor för de med högre inkomster. Personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning följer ett liknande mönster.

Trots att avdraget är lika stort för personer med höga inkomster blir den procentuella förändringen lägre. Detta beror på att avdraget är litet i jämförelse med den inkomst som personen har.

Förutom jobbskatteavdrag och sänkt grundavdrag för pensionärer påverkas den lägsta inkomstklassen även av höjt bostadsbidrag.

Diagram 5. Förändring av den ekonomiska standarden för olika inkomstklasser efter budgetförslagen 2026

Procent

Källa: SCB, FASIT, STAR

Kort om statistiken

De redovisade resultaten baseras på simuleringar för år 2026 gjorda i FASIT, FördelningsAnalytiskt Statistiksystem för Inkomster och Transfereringar, grundår 2023. FASIT är en statisk mikrosimuleringsmodell med vilken man kan göra beräkningar av effekter av förändringar i skatte-, avgifts- och transfereringssystemen. FASIT gör det möjligt att beräkna den budgetmässiga kostnaden eller intäkten av en förändring. Vidare är det möjligt att göra beräkningar av hur olika grupper eller typfamiljer påverkas av de föreslagna förändringarna.

Definitioner och förklaringar

Typfall

Beräkningarna baseras på Typfallsmodellen i FASIT. För låg-, medel- och höginkomsttagare används månadslön år 2024 för 10:e, 50:e och 90:e percentilen från Strukturlönestatistiken från Medlingsinstitutet och SCB, som avser hela ekonomin. Lönerna har skrivits fram till år 2026 med hjälp av uppgifter om timlöneförändring från Konjunkturinstitutet. För sambohushåll har löner för män respektive kvinnor använts, medan för ensamstående har löner för genomsnittet använts. Tabellen nedan visar de löner som har använts i beräkningarna.

Månadslön 2026

	10:e percentil	50:e percentil	90:e percentil
Män	29 974	41 469	69 402
Kvinnor	28 470	38 354	59 196
Samtliga	29 114	39 858	64 460

Källa: Strukturlönestatistik samt egna beräkningar.

Individuell disponibel inkomst

Disponibel inkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster och ersättningar minus skatt och övriga negativa transfereringar. I redovisningen av den individuella disponibla inkomsten tas ingen hänsyn till hushållets sammansättning.

Förvärvsinkomst

Förvärvsinkomsten är individuell och består av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet före skatt. Inkomst av tjänst är i sin tur ett brett inkomstslag som bland annat omfattar lön, pension och skattepliktiga ersättningar som sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning, föräldrapenning och A-kassa. Skattefria ersättningar, till exempel studiemedel, ekonomiskt bistånd och barnbidrag, ingår däremot inte. Kapitalinkomst ingår inte heller.

Ekonomisk standard

För att kunna jämföra konsumtionsmöjligheter i familjer med olika sammansättning behöver hushållets inkomst justeras med det antal personer som skall leva på dessa inkomster. Förekomsten av stordriftsfördelar gör att det inte ger realistiska och jämförbara inkomstnivåer om hushållets inkomst endast divideras med antalet hushållsmedlemmar. Exempelvis är normalt sett inte boendekostnaden för en familj med fem personer fem gånger så hög jämfört med en bostad av motsvarande standard för en person.

För att beräkna jämförbara inkomster används en så kallad ekvivalensskala som ger varje hushåll en viss konsumtionsvikt beroende på hur många vuxna och barn som lever tillsammans. För att erhålla jämförbara inkomster divideras hushållets inkomst med summan av hushållets konsumtionsvikt. Jämförelser görs mellan konsumtionsenheter i stället för mellan individer.

Viktskala för konsumtionsenheter vid redovisning av inkomster:

Ensamboende:	1,00
Sammanboende par:	1,51
Ytterligare vuxen:	0,60
Första barnet 0–19 år:	0,52
Andra och påföljande barn 0–19 år:	0,42
Växelsvis boende barn 0–19 år, första barnet:	0,38
Växelsvis boende barn 0–19 år, andra och påföljande barn:	0,28

Decilindelning

Decilindelning innebär här att hushållen delas in i tio lika stora grupper efter storleken på hushållets disponibla inkomst. De 10 procent av hushållen med lägst inkomst finns i decil 1 och de 10 procent med högst inkomst finns i decil 10.